

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 25.09.2018
Vår ref.: 201701772-8
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

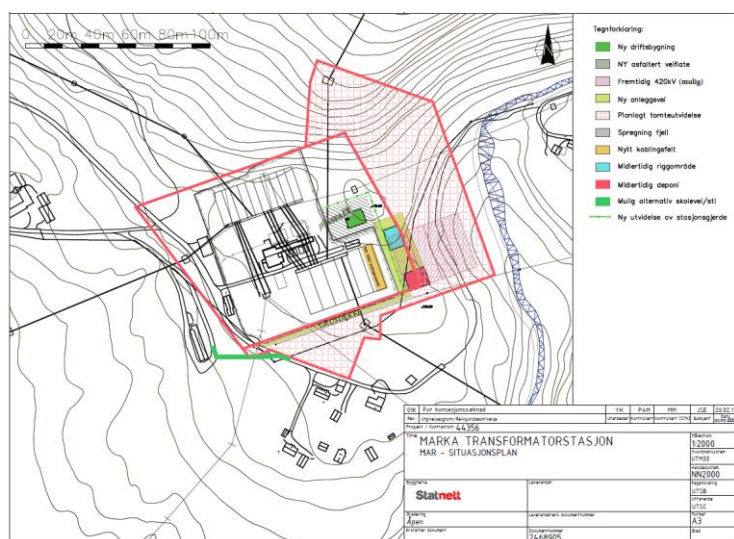
Saksbehandler:
Lisa Vedeld Hammer
22959033/liha@nve.no

Utvidelse av Marka transformatorstasjon. Oversendelse av tillatelse

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett konsesjon for å bygge om og drive Marka transformatorstasjon. Vedlagt oversendes NVEs tillatelse (anleggskonsesjon). Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Søknaden

Statnett søkte den 21.3.2017 om tillatelse til å utvide og bygge om deler av Marka transformatorstasjon i Vefsn kommune, Nordland fylke. Statnett søker om tillatelse til å utvide stasjonstomten med 6000 m². Videre søkes det om tillatelse til å etablere nytt 300 kV bryterfelt, nytt kontrollbygg og kontrollanlegg, samt å skifte ut deler av 300 kV anlegget. Bakgrunnen for søknaden er at deler av anlegget begynner å bli gammelt og modent for utskiftning. I tillegg ønsker Statnett å bedre forsyningsikkerheten og personsikkerheten i anlegget. Statnett har inngått avtale med Nordland fylkeskommune om overdragelse av tiliggende arealer og Statnett søker derfor ikke om ekspropriasjonstillatelse.

Figur 1: Omsøkt utvidelse av Marka transformatorstasjon

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVEs behandling av søknaden

NVE sendte søknaden på høring 28.3.2017 med frist for uttalelse til 5. mai 2017. Høringsfristen ble utsatt til 5. juni fordi Statnett ikke underrettet berørte naboer og rettighetshavere om høringen før den 25.4.2017. NVE har mottatt tre uttalelser som er sammenfattet nedenfor. Statnett kommenterte uttalelsene i epost av 4.7.2017. I etterkant av høringen av søknaden mente NVE det var behov for ytterligere opplysninger og vi sendte krav om utredning i brev av 14.8.2017. Statnett besvarte dette i brev av 21.8.2018.

Vefsn kommune uttaler seg i brev av 19.4.2017. Vefsn kommune ber NVE sikre at friluftsverdiene i området ivaretas ved at turstier og ferdselsveier ikke blokkeres som følge av utvidelsen av stasjonen. Kommunen ber om at det stilles strenge krav til sikkerhet under anleggsarbeidet ettersom det er skole, barnehage og bolighus i nærheten. Videre bes det om at det sikres at kommunal infrastruktur i veggrunnen ikke blir skadet som følge av arbeidene.

Fylkesmannen i Nordland uttaler seg til søknaden i epost av 9.5.2017. Fylkesmannen har ingen vesentlige merknader til at konsesjon blir gitt som omsøkt. Det legges til grunn at NVE, så langt det er rimelig, stiller vilkår som sikrer at avbøtende tiltak blir gjennomført, jf. søknadens kap. 7.

Helgeland Kraft uttaler seg til søknaden i brev av 12.5.2017. De viser til at Alcoa Mosjøen har planer om utvidelse/endringer av aluminiumsverket som medfører økning av effektbehovet som ikke kan dekkes gjennom eksisterende nettanlegg mellom Alcoa og Marka transformatorstasjon. Helgeland Kraft vil på bakgrunn av Alcoas planer starte opp arbeid med konsesjonssøknad for nødvendig oppgradering til sommeren. Alcoa har planer om å skifte ut egne kabelsett i løpet av 2020-2022. Helgeland Kraft ber Statnett vurdere om nevnte effektøkning medfører behov for endringer i Marka transformatorstasjon og om det er hensiktsmessig å inkludere disse i den planlagte utvidelsen av transformatorstasjonen.

NVEs vurdering av søknaden

Tekniske vurderinger

Anlegget er fra 1968 og den tekniske tilstanden og funksjonaliteten oppfyller ikke gjeldende krav i beredskapsforskriften. Samtidig ønsker Statnett å bedre forsynings sikkerheten og personssikkerheten i anlegget, noe som utløser behov for fornyelse av kontrollanlegget og deler av stasjonens apparatanlegg. Statnett søker derfor om å bygge et eget, nytt kontrollbygg, nye feltskap og kabelkanaler, nytt kontrollanlegg for 300 kV anlegget med tilhørende IKT- og hjelpeanlegg. Det søkes også om å bygge og drive et nytt 300 kV koblingsfelt, siden dagens løsning ikke oppfyller de krav Statnett stiller til sikkerhet når det foretas omkoblinger i stasjonen. Utvidelsen av stasjonen har en kostnadsramme på 160-200 millioner kroner, eks. MVA, inkludert byggelånsrenter og prisstigning.

Ifølge Statnett utføres tiltaket for å tilfredsstillende krav i beredskapsforskriften og for å få gjennomført en fleksibel modernisering uten fare for lange driftsavbrudd. NVE mener det er fornuftig å gjennomføre de omsøkte tiltakene nå. Viktige komponenter må reinvesteres etter endte levetid. Transformatorstasjonen forsyner Mosjøen og industribedriften Alcoa, noe NVE mener underbygger behovet for god forsynings sikkerhet fra stasjonen.

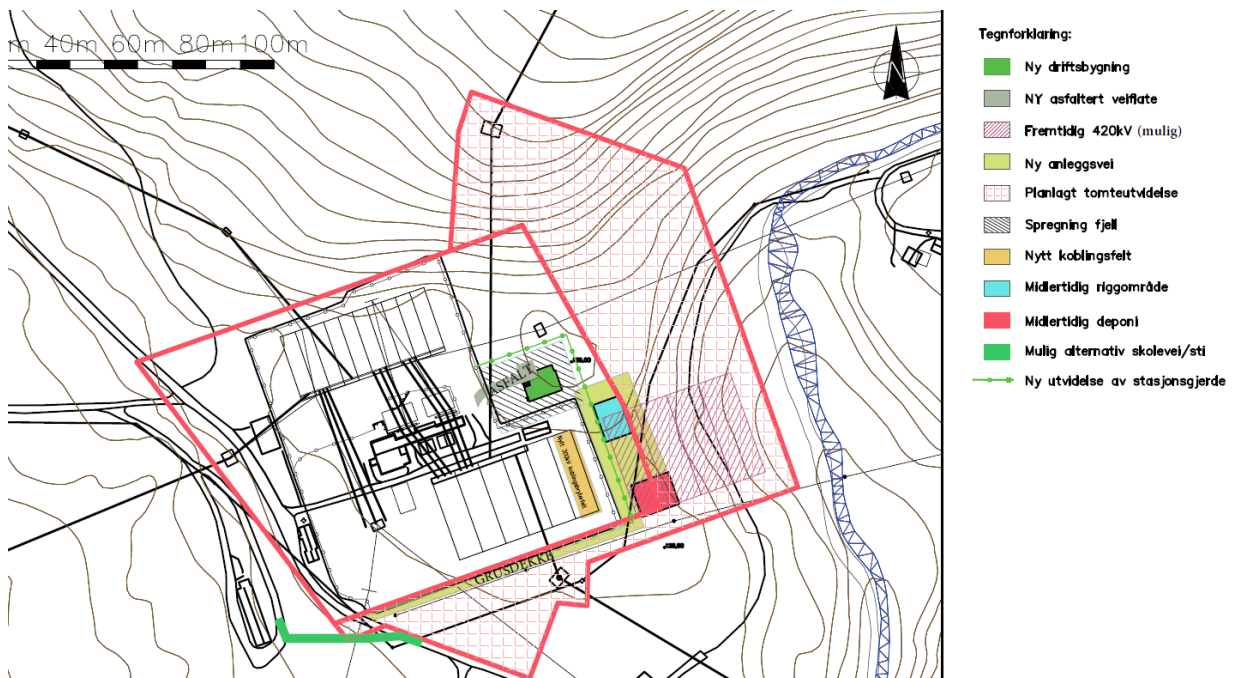
NVE mener det fremstår som mest rasjonelt å investere i et 300 kV bryterfelt nå, selv om Statnett er i gang med spenningsoppgradering til 420 kV av ledninger i Nord-Norge. Ledningen Nedre Røssåga-

Marka-Tunnsjødal og de to transformatorene i Marka har en restlevetid frem til 2050, og Statnett mener det ikke er sannsynlig å spenningsoppgradere stasjonen før 2040.

Alcoa har konkrete planer om å øke effektuttaket sitt fra 350 til 410 MW innen få år. Øyfeltet vindkraftverk har søkt om effektutvidelse fra 330 til 400 MW. Det kunne derfor vært nærliggende å tenke at det samtidig kan være rasjonelt å utvide transformorkapasiteten i Marka. Statnett har gjennomført en analyse der de konkluderer med at det ikke er nødvendig å utvide transformorkapasiteten i Marka nå selv med planer om både økt forbruk og produksjon i området. Helgeland Kraft har ingen merknader til denne analysen. NVE er enig i Statnett sin vurdering at det ikke er behov for økt transformeringskapasitet i Marka nå. Det konsesjonssøkte tiltaket vil ikke være til hinder for en fremtidig utvidelse av stasjonen.

Virkninger for miljø-, naturressurser og samfunn

Statnett har inngått avtale med Nordland fylkeskommune om å overta ca. 30 000 m² for å utvide stasjonen, samt å ta høyde for eventuelle fremtidige endringer av stasjonen. Dette området består av blandingsskog. Arealet vil fremstå som i dag, inntil Statnett eventuelt beslutter å søke om bygging av 420 kV felt i stasjonen. Det omsøkte anlegget beslaglegger ca. 6000 m², hovedsakelig inne på dagens stasjonsområde. Statnett eier allerede deler av arealene der det skal bygges nytt kontrollhus og koblingsbryterfelt. Det skal etableres nytt gjerde rundt deler av eiendommen for å tilfredsstille sikkerhetskrav. Under byggeperioden vil det bli benyttet en grusvei som etableres fra kommunal veg, Honggardsvegen. Av figur 2 nedenfor fremkommer plassering av riggområde, midlertidig massedeponi og anleggsveg. Det skal bygges nytt kontrollbygg på ca. 320 m² over én etasje. Kontrollbygget vil inneholde nye feltskap med kabler, nytt kontrollanlegg for 300 kV anlegget og nødvendig hjelpeanlegg. Bygget skal utføres i betong med bruk av Statnetts fargepalett med røde dører og vinduskarmer.

Figur 2: Omsøkt endring av Marka transformatorstasjon

Marka transformatorstasjon ligger i et landskap som har spredt bebyggelse, blandingsskog, plantet gran og et aktivt jordbrukslandskap. Lokalt er området preget av høyspentanlegget, men Statnett mener at stasjonen ikke preger landskapet. Stasjonen ligger ca. 65 meter nord for nærmeste bolighus. Vest for stasjonen ligger Vefsn landbruksskole og nærmeste bygning her er ca. 35 meter unna anlegget. Denne

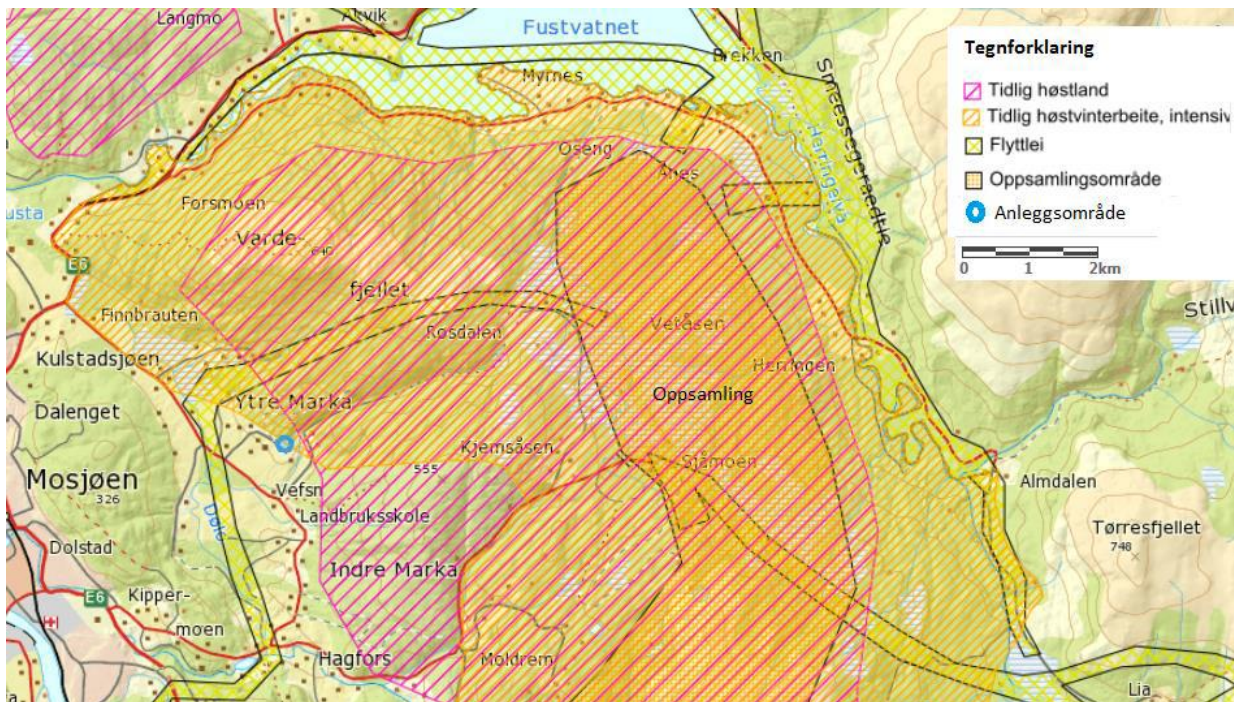

bebyggelsen vil ikke få stasjonen nærmere seg ettersom utvidelsen av stasjonen skjer i motsatt retning. Men anlegget vil bli større enn dagens anlegg og NVE vurderer at det vil kunne bli mer synlig fra bebyggelsen på andre siden av Revasselva, ved Myråkeren og Gangmark.

Statnett estimerer en anleggsperiode på over to år. Statnett har planlagt å etablere et knuseanlegg i tilknytning til stasjonsområdet og har meldt dette til Fylkesmannen i Nordland. NVE mener dette vil medføre ulemper for naboer, i form av støy og trafikk.

Vefsn kommune ber om at friluftsverdiene i området ivaretas ved at turstier og ferdselsveier ikke blokkeres og at det stilles strenge krav til sikkerhet under anleggsarbeidet ettersom det er skole og barnehage, samt bolighus i nærheten. Statnett viser til at de konsesjonssøkte tiltakene ikke er i konflikt med friluftsjnteressene. Statnett har planlagt å skjerme myke trafikanter for anleggstrafikk ved å etablere en midlertidig gang/sykkelveg før arbeid på anlegget begynner, slik at skolebarn ikke trenger å gå i samme kjørebane som anleggstrafikk. NVE legger til grunn at Statnett i en miljø-, transport- og anleggsplan skal beskrive hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres med tanke på å skjerme myke trafikanter.

Prosjektområdet er like innenfor grensene markert som tidlig høstland og intensivt brukte tidlige høstvinterbeiter for Njillen Jaarke reinbeitedistrikt. Det er også en flyttelei i nærheten, som fører til oppsamlingslandet rundt Sjømoen. Dette betyr at rein vil kunne observeres i nærområdet av transformatorstasjonen.

Figur 3: Reinbeite, kilde: konsesjonssøknaden

På bakgrunn av arealets beliggenhet, størrelse og beskaffenhet, kan ikke Statnett se at selve anleggsområdet er spesielt interessant som reinbeite. Det er imidlertid en del støy fra anleggsarbeidet, og dette vil kunne påvirke eventuelle reinsdyr i området rundt negativt. Statnett regner flyttingen som spesielt sårbart tidspunkt i dette området. Distriktet er informert to ganger (22.3.2016, 24.10.2016) om prosjektet via brev til distriktets kontaktperson. Det er foreløpig ikke mottatt innspill til denne utbyggingen. På bakgrunn av dette, forventer Statnett ubetydelig til liten negativ konsekvens for reindriftnæringen. NVE har tilbudt Sametinget og reinbeitebeitedistriktet konsultasjon gjennom brev 28.3.2017, men har ikke mottatt ønske om dette eller innspill i høringen. Etter NVEs vurdering kan

anleggsarbeidet medfører ulemper for eventuelle reinsdyr i området ved at de forstyrres av støy og trafikk fra anleggsarbeidet. NVE legger til grunn at Statnett i en MTA-plan beskriver hvordan anleggsarbeidet kan gjennomføres for å minimere eventuelle virkninger for reinsdyr i området.

Statnett har i søknaden redegjort for registret naturmangfold i området. Statnett har også befart området med økolog og det er ikke gjort funn av sårbare eller truede arter eller naturtyper. NVE har undersøkt i naturbase og det er ikke registret noe kjente rødlistearter, prioriterte naturtyper eller utvalgte naturtyper som berøres av anleggene Statnett søker konsesjon for. NVE mener tiltakene ikke vil ha betydning for forvaltningsmålene for naturtyper, økosystem og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. NVE gjør derfor ingen nærmere vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12.

Utvidelsen av stasjonsområdet ligger like innenfor modellerte risikosoner for snøskred og steinskrud. I 2016 vurderte Norconsult på vegne av Statnett, både plasseringen av det nye kontrollhuset og tiltakene det krever: *"Skredfare for den aktuelle tomten er vurdert etter interne tekniske spesifikasjoner definert av Statnett, som tar utgangspunkt i krav i Plan- og bygningsloven (Pbl.) og tilhørende byggt teknisk forskrift (TEK10). Basert på utført befaring til det aktuelle området vurderes plasseringen til kontrollhuset å tilfredsstillende krav til sikkerhet mot skred for sikkerhetsklasse S1 i henhold til TEK10. For sikkerhetsklasse S1 tillates største årlig nominell sannsynlighet for skred på 1/100."* Det er ingen kjent flomproblematikk ved Marka transformatorstasjon, som ligger på et platå 25-30 meter over Resvasselva. Statnett vurderer på bakgrunn av dette at anlegget ikke vil få vesentlig økt risiko for naturgitt skade. NVE legger til grunn at Statnett i MTA-planen beskriver hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres for å minimere avrenning til Resvasselva. NVE legger også til grunn at Statnett etablerer stasjonen i henhold til kravene i TEK17.

Ved gjennomføringen av anleggsarbeidet planlegger Statnett å bygge en anleggsveg, midlertidig massedeponi og riggplasser. Eksisterende adkomstveg til stasjonen skal benyttes, men Statnett planlegger å bygge en ny anleggsveg langs stasjonen. Anleggsvegen er ca. 200 meter lang og 5 meter bred grusveg. Anleggsveien stenges med bom og vil bli snøbrøytet om Statnett har behov for det. Den vil være åpen for ikke-motorisert ferdsel, samt at Vefsn landbruksskole kan bruke den i skolesammenheng. Figur 2 viser sannsynlig plassering av riggområdet og midlertidig deponi. Det planlegges utenfor inngjerdet området slik at transport inn og ut av riggområdet kan gjennomføres med trygg avstand til spenningsførende anlegg. Statnett planlegger å grave, spreng og knuse masse på anleggsområdet. Mye av massene planlegges benyttet på stedet, og det planlegges et midlertidig massedeponi for 1000 m³, sannsynligvis utenfor dagens gjerde (inne på nytt ervervet areal). Toppdekket vil også bli lagret i ranker her, for å benyttes ved revegetering og arrondering av området. Statnett er i dialog med Vefsn kommune om at de overtar overskuddsmassene (steinmasser) som ledd i en planlagt masseutskiftning på Baustein industriområde. Dette er anslagsvis 3000-5000 m³. Det finnes også et godkjent deponi som kan ta imot eventuelle overskuddsmasser. Begge disse deponeringsstedene er ca. 7 km unna anleggsområdet. All transport av stein/grusmasser til og fra deponier skal være innenfor aktuelle veiers bruksklasser. Både kommunal vei 6440, fylkesvei 250 og europaveg 6 berøres. NVE legger til grunn at massehåndteringen vil bli beskrevet mer detaljert i en miljø-transport og anleggsplan (MTA-plan).

Konklusjon

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper det omsøkte prosjektet har for samfunnet som helhet. Det innvilges konsesjon til de prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative, jf. energiloven § 1. NVE er enig med Statnett om at den omsøkte ombyggingen og utvidelsen av Marka transformatorstasjon vil bedre forsyningssikkerheten og personsikkerheten i anlegget. Tiltaket vil etter

NVEs vurdering ikke føre til vesentlige konsekvenser for allmenne og private interesser annet enn under anleggsarbeidene. NVE gir etter en helhetlig vurdering og i medhold av energiloven § 2-1, Statnett SF tillatelse til å etablere nytt 300 kV bryterfelt, nytt kontrollbygg og kontrollanlegg, samt å skifte ut deler av eksisterende 300 kV anlegg. Det gis også tillatelse til å utvide Marka transformatorstasjon med 6000 m².

Energimyndigheten har i medhold av energiloven myndighet til å fastsette hvilke vilkår et anlegg skal bygges og drive etter. NVE setter som vilkår at Statnett skal utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Som en del av denne planen skal det spesielt beskrives hvordan anleggsarbeidet kan gjennomføres med tanke på å minimere støy for naboer, virkninger for reindrifta, avrenning til Resvasselva og for å hensynta myke trafikanter. Det skal også beskrives hvordan stasjonen skal etableres i henhold til TEK17 og hvordan eventuelle overskuddsmasser skal håndteres.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboieidommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboerieiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles.

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift) av 26.03.2010 nr 489. Konesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Lisa Vedeld Hammer
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: